

PREUS

Artá Un trimestre . . .	1'75 ps
A Fora. Id.	2'00 .
América Id.	2'50 .
France Id.	3'00 .

Número solt: 15 cts

Redacció i administració
Quatre Cantons, 3
[ARTÀ] Mallorca

LEMAN

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

El Cor de Jesús i el cor del poble

Hi ha dos cors que nasquen per viure units: el del poble i el del seu Salvador. Sustreure a la vida cristiana el cor del poble, és lo mateix que arrancar una planta del seu sol atural i del seu propi clima per transportar-la a un sol estrany aont sols li espera la mort.

Vet-aquí l'idea que fan venir a s'enteniment de qualsevol aquestes paraules del St. Evangelí: «Veniu a mí tots els qui treballau i estau oprimits, que jo vos aliviaré». Es a dir, veniu a mí els pobres que lluitau amb sa vostra desgràcia, els débils oprimits per l'injustícia, els treballadors que gonyau el pa amb la suor del vostre front, que jo vos consolaré en les vostres angúnies i vos ajudaré en els vostros treballs.

A ningú millor que al pobre quadren aquestes paraules. En cap part del seu Evangelí dirigeix Jesús paraules peresendes als rics, als poderosos, als felisos de la terra. Es vera que Ell és el pare de tots els homes; però el seu amor la seva predilecció la posa an els *oprimits* an els qui *treballen*. Quina cosa més natural que els *oprimits* i els qui *treballen* cerquin en Ell el consol tan desitjat! Jesús promet aliviar al pobre, i, efectivament, l'alivia quant aquest pobre *va a Ell*.

¿Com? de moltes maneres, però principalment de dues: amb les seves promeses i amb els seus dons.

L'*esperansa* i la *pau* son dos tresors sempre disposats a

enriquir el cor de tot desgraciat que *va a Jesús*.

¡Pau i esperansa! elements bastants a convertir en llum ses tenebres, en pler els dolors, i en lleugeres càrregues els jous més posats del treball.

Pel poderós per l'ambició, pel qui no treballa ni sap *fer-se pobre* fins i tot en mig de les seves riqueses, desprenhentles del seu cor i donantlis el destí que Deu mana, no heu ni pot haver-hi *pau* ni *esperansa*.

Els tresors de Jesús s'han fet pel pobre treballador i oprimit que *el cerca*.

Així se compren sa necessitat que té el pobre de cercar a Jesús, i així se compren també tota sa vilesa que conté s'obra infame dels qui descristianisen el poble. No bastava als grans ambiciosos oprimir lo i fer-lo instrument inconscient dels seus malvats projectes, duhent-lo cent vegades al matedero de ses revolucions armades. No li bastava trepitjar-lo, reduintlo a sa misèria a forsa d'ensenyar en ell tots els sistemes, absurdos.

Era precis altra cosa. Era precis arrancarli del cor lo únic que li quedava: sa *pau* i s'*esperansa*; joyes que enriqueixen la seua pobresa, virtuts que endolcen la seva amargura, derrers elements de benestar, a ell, i sols a ell, concedits.

I perquetanta crueltat? Sensillament; perquè el poble que conserva aquests elements

conserva forses pròpies que el fan fort com una roca en mig de les tempestats; perquè el poble que conserva aquets elements du dins s'ànima la seva pròpia redempció, i se fa superiors a totes les seduccions amb a que el brinden els qui sols tracten de corrompre-lo amb el fi d'exploitarlo.

¡Ah! poble bondados i senzill, quant acabaràs de conèixer tot això! No hi ha negú tant inimic teu com aquell que tracta de descristianisar-tè. Negú arribaria a forté més mal que'l qu'arrancàs per complét de dins el teu cor l'amor dels amors, aquell gran amor que dona la pau en la terra i dona la vida an el cel.

En el Sagrat Evangelí també diu Jesucrist: «El meu jou es suau i la meua càrrega lleugera».

Compara aquesta càrrega amb la [que coloquen demunt les teves espalles els qui en lloc d'ensenyar-te a estimar com Ell t'estimà, t'ensenyen a avorrir com avorriria el fill de la llum caigut entre tenebres i voràs quanta diferencia.

Per una part la *pau* i l'*esperansa*, a la

i protectora de les quals creixen i se desenvolpen totes les grans i tots els progressos; per altre, s'odi i les males passions, devant la negre influencia de les quals se destrueix el mon.

Per una part la felicitat, fins i tot en mig de la pobresa i desgràcia; per altra la desdita, fins i tot en mig de la més gran abundància.

¡Ah! és veritat que la comparació és molt interessant i val la pena d'esser estudiada amb detenció. Quant hages fet aquest estudi, ja voràs lo cert que és que la teua felicitat sols consisteix en deixar bategar el teu cor amb harmonia amb aquell cor que sempre batega per medi de tú i per tu. Llavors, i sols llavors, comprendràs tota l'extensió del mal que intenten ferté els finis volen arrancar-té a la vida Cristiana per dur-té a regions extranyes aont exhalaries la teua vida com aquestes plantes arrancades al seu propi sol, que moren devant el primer alé del hivern.

SILVESTRE

Artá juny de 1925.

Estrofa amarga

Jo som aquell que al so de blanca lira
un temps cantava al vent de l'il·lusió.
I era mon cant la fúlgida guspira
que un cel blavos m'obria en l'horitzó.

Avuy mon cor desamparat suspira
dins fosca nit de greu desolació...
Un tedi amarg la meua estrofa inspira...
i del meu cant sols resta un trist clamor.

I ja abatut, vivint sols d'anyorança
d'uns jorns qu'eren promeses d'esperança
poruc aixec l'esguart a l'aveni.

I sols, dins l'amargor de ma inconsciencia
un plany de desconhort per ma existencia
cisella l'extra flac de mon destí.

Joan Llabres.

Eixida pedagògica

SANT SEBASTIA

III

DIA 21 DE MAIG

Justiment partirem en sa nit, desde Madrid i no poguerem donar-nos compta de lo com està físicament la regió castellana i nos hem de ho figurar per lo que en verem a Castella la Nova i per lo que hem pogut veure desde punta d'auba en que nos trobam ja a prop de Burgos poguent així, contemplar la artística Catedral que tant nos cridava l'atenció en els llibres i revistes a on l'aviem vista en fotografia.

Els panorames d'aquesta regió espanyola tenen el seu encant, encare que no tenguen gran varietat. Son bastant monòtons però les tonalitats que en primavera los colocaren, sos petits riarols, ses filers de polls negres i sos hortets ben contrats contrastant amb les sempre despallades serres del enfront les dona un aspecte nou, pels qui com noltros estam acostumats a la rica vegetació, variedat immensa i arbreda esplendida de la terra mallorquina.

Però, just qu'entram en la regió vasca tot canvia repentinament. El tren travessa túnels i més túnels per passar els jacus montanyosos que dominen en aquests punts i a cada nova sortida de túnels s'ofereix a la nostra vista un paisatge nou. Hei ha, una vegetació, més exuberant, si pot esser, que en la mateixa Mallorca, i además de la riquesa de sa vegetació, de l'abundancia d'aigo que per tot hei ha, de l'esplendida llum que banya tan belts panorames i sa verdor constant i de molt diverses tonalitats, nos crida l'atenció l'elegant contracció de les cases, així en les ciutats que trobam com fins i tot en els petits llogarets i casetes solitàries que van passant devant la nostra vista.

Una altra cosa excita també la nostra curiositat i és el pais dels camins i carreteres, puix desde'l tren se veu que totes están asfaltades; com també el gran moviment industrial que en la major part dels pobles se nota, tot lo qual nos fa recordar qu'aquest pais disfruta d'un règim autonòmic, que altres regions desitgen i a ell deu tot lo bon que té. Aquesta regió me produeix tal efecte que no crec ja veure durant el viatge cap punt que me produesca una sensació tan agradable i fins me pareix que Suïssa de la qual mos parlen tant de la cosa més pintoresca

no m'ha de sorprendre ja tant després de recorre aquesta regió indescriptible.

Però, és ben ver que se troba sempre curt lo bell i bon, i vertaderament ho és estat ferm aquest espectacle perquè el tren l'ha recorregut en poques hores qu'hauriem volgut poder allargar. El riu Bidasoa, que hem atravesat una partida de vegades, va augmentant en caudal d'aigo i veu aquí que arriba ja a sa fi, arribant a la magnífica ciutat de Sant Sebastià, punt de estiu de la noblesa, aont mos hi aturam el dia de l'Ascensió que per ser festiu mos impedeix dedicar-lo a la tasca pedagògica objecte del nostre viatge.

Entram an aquesta hermosa ciutat estival per un de sos grans ponts sobre la ria del Bidasoa que l'atreveixa, i anam a missa a la seva més bella iglésia la parroquia del Bon Pastor que's d'una elegancia admirable, d'estil gòtic i rica en retalles i finestrals. Les seves cinc naus, están plenes de gom en gom de gent que oeix missa amb una devoció com no estam gaire acostumats a veure en moltes iglésies mallorquines. La missa acaba a la una del capvespre, lo que fa pensar que la major part dels assistents no son els més devots o bé que an aquesta ciutat sols hi viu gent ben estanta. La ciutat és esbelta, fina i neta; i sos elegants edificis estan encare tencats en sa gran majoria, perquè no ha arribada encara l'estació estival en que arriba aquí la major part de la gent noble i poderosa de Madrid i de les ciutats castellanes. Ses places i carrés amples, ses passetjos admirables ombrejats per espesos polls, sos jardins delicadament cuidats i sa *copinya* magnífica li donen un aspecte d'elegancia i senyoriu que crida l'atenció de tot el mon i gens d'estrenyar és que l'aristocràcia i gent de dobles se sentin atreta per ella i aquí venguin a passar-hi l'estiu.

El decapvespre se posa a ploure. Hei ha que sebre que desde que sortirem de Mallorca cada dia el cel nos ha enviat un asperges que en aquest temps deu caure an el cany com una benedició divina. Però, maldement plogués, no per això mos hem aturats i hem visitada l'antiga parroquia de Sta. Maria i la capella o oratori de pescadors de St. Sebastià.

Pujant també al Castell de la montanya Urquell, hem contem-

plat el bell panorama que desde dalt s'hi contempla que's dels mes agralosos de terres espanyoles, i després hem devallat fins al Moll per veure d'aprop la vida del poble cridantmos l'atenció les costums de la marineria, la forma com salen la sardina dins uns grans cubells aont hei posen un sostre de sardines fresques i un de sal i bones remanades, mentres les peixeteres juguen al escambri amb gran darull devall ses típiques porxades del mollet.

Si formosa nos ha semblat aqueixa ciutat durant el dia, moltíssima més elegancia podem dir que recobra el vespre a causa de s'abundantíssima llumina que reflexantse en la *copinya* cantàbrica o a lo llarg del Bidasoa li dona l'aspecte d'una ciutat encantada que nos ha produïda una imborrable impressió que recordarem amb plaer tota la vida.

A. F.

San Sebastián 22 maig 1925.

Una excursió del «Centre de Lectura»

(Acabament)

Passarem per la ciutat d'Inca sense aturarnos; per la d'Alcúdia, sense tampoc aturarnos, i no sense sa protesta d'uns quants excursionistes, perquè deyen que havíem feta voltera, i arribarem an el port d'aquesta bella ciutat. Devallarem a prop de una *horxata*, i en seguida mos tornarem posar dins els autos, i *nyoc, nyoc...* vorera, vorera mar, per dins s'Albufera...

La poesia que aquest camí conté és encantadora; més aquesta poesia estava emprossada, com diria en Fabra pel *termanyol* de «afinus patatotus» «coleus prebotus» «coreus gatofus»... que aquell senyor, que duya sa capsota de llauna penjada pes coll, amollava de tant en quant, devant certes herbes que veyia, i que se fonia perquè volia devallar a collir-les, i els demás de dins els autos, amb una enèrgica reprensió no li comportaven.

Arribarem, amb això, an el pont, anomenat dels inglesos. Devallarem dels autos, treguerem ses nostres estimades senaetes, i ja buidarles!! s'ha dit. I que ho eren de bones aquelles panadetes, que un senyor, que menetge, per la seva professió, mols de paperots, de *coventor simpática*, però molt aimador dels seus amics, an el qual consideren aquests com el seu «ayo»

com dirien alguns, mos va regalal!!!

¡Senyoret! quant tornem a fer una altra excursió, que, Deu li augmenti sa bona *ocurrencia* i *devoció*.

¡I qué diré dels bessons de metla, que aquell altre senyor que pel seu aspecte, era el mes vell dels excursionistes (i pobret pateix des cor dia ell) se va llevar de sa boca, per donar als seus amics? ¡Que Deu li augmenti sa bona *ocurrencia* i *devoció*!

Una vegada fet net, i després d'una espècie «de altercado» que hi hagué entre un excursionista que, sense cap dubte coneix aquells panorames, perquè ha estat molt de temps a un poble d'allà prop i un automovilé, sobre quia camí havíem de prendre mos tornarem posar dins els autos i *nyoc, nyoc...* cap a Sa Pobla. Passarem per la fàbrica de paper, sense que la mos deixassin veure (serà que infondíssem sospites?) passarem pel pont de ferro, per entre una «*alameda*» preuadíssima, i arribarem a Sa Pobla, ont, en certa manera, ferem el paper del xot, perquè, amb els autos, sense importar-hi, ferem una volta, per l'entorn de l'hermosa plassa que estava de gom en gom de gent degut a una processó que hi acaba d'haver tornant per el mateix lloc per ont ja havíem passat una vegada.

Per amor de Deu que no se repetesquen aquestes comédies!

Devallarem dels autos, i anarem a prendre una gaseosa, i a comprar cacavets. Al cap de mitja hora mos tornarem posar dins els vehículs de foc; les posarem en marxa, i *nyoc, nyoc...* cap a Muro. Passarem per dins aquesta població, com també per dins Sta. Margalida, sense aturarnos en lloc, perquè hi havia excursionistes fadrins, i frissaven d'arribar... i de cap a Artá s'ha dit.

Poquet abans d'arribar a Son Serra, no sense la protesta d'aquell senyor que nos regalà panades, tots els ocupadors d'un dels autos, devallaren per fer lo que un altre no podia fer per ells i tornantposar-s'hi dedin ja no mos varem aturar fins a arribar a Artá.

Una vegada aquí cada qual s'en va anar a sopar a ca seva.

¡Excursionistes! fins una altra vegada, que si, Den ho vol, serà prest.

Al entretant cridem tots: ¡¡Visca Artá!! ¡¡Visca el Centre de Lectura!!

Un excursionista

El capvespre se feu la festa de la flor amb molt de fluïment. La reina de la festa fou la Sra D^a. M^axima Viladestressa, nacional d'aquesta vila, la qual tenia a la dreta la Sra D^a. Maria Vaquer, el tinent de carabiners i D. Antoni Jorruis, fent cant, i a l'es-

52.

ESTAT SANITARI. — No hi ha malalties, en general, si bé aquesta setmana hem de registrar quatre defuncions, mestre Tomás Fusteret, lloro i sí que ja fa anys se va mudar per Artá, madó Angela Mesta que vivia per es Cos, madó Francinaina Pusseta viuda d'en Lloveta que deixa tres filles i un fill una d'elles morí ja Franciscana i per últim, de mort repentina (una engima de pit) mestre Francisco, conegut per el sobrenom *dels tarongers* per esser capatàs de la brigada d'extinció de plagas del camp, avui ocupat a la Granja Agrícola i fent a Arta i a Capdepera la campanya d'ensai d'extinció de la mosea de l'olivera. Al cel sien tots.

Dirección=16-Taulera Antà

«Ala dones! si n'hi ha cap
que tregui casera qu'aprofiti l'
ocasió. «El tiempo es oro» i si
no feis via no hi sireu a temps.
Informes en aquesta redacció.

Llibres novedats

Reservat per en
Guillem Bujosa (a) Ganancia

Prest sortirà l'annunci

St Evangeli	Rústica 1 pts. Tela 2'00
Vida de Jesucrist per Fillión	5 pts.
PAL-LAS diccionari en cinc idiomes	12'0
Nuevas conservas y dulces	4'00
Entorn del Feixisme Italià per Francesc Cambo	4 pts
Almanach de les lletres 1925	2'50
La Beata Teresita de Jesús	1'50
L'ideal del bon cristià	1'50
L'Anny Sant 1925	Rust. 0,60 Enc. 1'60
Reposteria y Pasteleria Práctica	0'75
Guia Práctica de las labores del Bello Sexo	0'75
Juego del Tresillo	0'75
- Mon Tresor - Devocionario P. Palau	0'75
Poesias, Garcilaso de la Vega	1'00
Poema del Mio Cid	1'50
Flama Vivent J. Roig Raventós	3'50
¡Sigue tu estrella! P. Fierro	2'25
Guia de Mallorca (ilustrada)	2'50
- El Criterio, Balmes	3'50
Los Galeotes Hnos. Quintero	2'50

SE VENEN EN LA NOSTRA ADMINISTRACIÓ

SERVICIO DE CARRUAJES DE **BARTOLOMÉ FLAQUER** (A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Capdepera y Calarratjada de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

May también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

DIRECCIÓN: ANGULO, 1.

Automòvils de lloguer DELS GERMANS **SARD (A) TERRES**

A cada arribada de tren van a l'Estació. Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.
Id Son Servera n.º 29

ARTÀ.

Ensaïmades i panets En lloc de trobar millors que a la **PANADERIA Victoria** ES FORN KOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobar sempre pans panets, galletes, bescuits, rollats, i tota casta de pastisseria.

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTÀ

Fonda Randa de Esteva

TOTS ELS QUI HI POSEN QUEDEN
CONTENTS DEL SEU SERVICI ESMERA-
DÍSSIM I DE SA NETEDAD.

Te auto a disposició de sa clientela
Carré de Palma, 48—ARTÀ

¿VOLEU ESTAR BEN SERVITS? **EN JAUME PICO** (A) ROTCHET

te una Agencia entre Artà i Palma i heu
va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota
classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38. An es cos-
tat des Centro Farmacèntic.

Artà: Palma n.º 3.

Si voleu menjar bo i llegir

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JOSEP PIÑA Quatre Cantons, 8-ARTÀ

Te olis de primera i segona classes a
preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GRÓS I AL DETALL

Grandes Almacenes San José

Vda. Ignacio Figuerola

¡HOY, COMO NADIE!

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie.

Teléfono 217 I Puerto Rico

NOTA: TIENEN CUBA ALB

ALMACENES MATÓNS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES

PARA VESTIR DE TODAS CLASSES

Disponible

AGENCIA DE ARTÀ A PALMA I VICEVERSA

DE

ANTONI GILI (A) COMUNA

Y

BME. FLAQUER (A) MANGOL

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA

DE PREUS

ENCARREG A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24.
DIRECCIO Artà--Can Mangol, Angulo 1.
-- Can Comuna--Pontarró 36.

CAFÉ SENSE MESTRANSA

de varies classes i preus

SEN TORRA CADA DIA

Venta en la botiga de comestibles d'en

JAUME CABRER

C. ANI BLANES